

FINDING NEVERLAND – TARINAN LÄHTEILLÄ

Yhdysvallat, 2004

Ohjaaja: Marc Forster

Pääosissa: Jonny Depp, Kate Winslet, Julie Christie, Dustin Hoffman, Ian Hart, Radha Mitchell

Kesto: 103 min.

Genre: draama, fantasia

Ikäraja: K7

Oppimateriaalin tehtävät on suunniteltu alakoulun 5.-6.luokille sekä yläkoululle.

Oppimateriaalin teemoja: tarinan luominen, vanhemman kuolema, lapsen suru, mielikuvituksen voima

Synopsis

Lontoolaisyleisö ei lämpene skotlantilaisen näytelmäkirjailija James Matthew Barrien uusimmalle teatterikappaleelle. Kehitellään uutta näytelmän aihetta, tapaa hän puistossa leskiäidin neljän pojan kanssa. J.M. Barrie viihtyy perheen seurassa ja alkaa leikkiä poikien kanssa erilaisia mielikuvitusleikkejä, mitä poikien isoäiti eikä J.M. Barrien vaimo katso hyvällä. Peter, isäänsä sureva poika, suhtautuu perheen uuteen ystävään sekä torjuvasti että kiinnostuen tämän kirjoittamisesta. Yhteisistä seikkailuista syntyy hiljalleen mestariteos, näytelmä Peter Panista, joka on huikea menestys heti ensi-illasta alkaen. Ystävyys J.M. Barrien kanssa opettaa pojille ja heidän äidilleen paljon mielikuvituksen merkityksestä, uskomisen voimasta sekä vastoinkäymisten voittamisesta.

Elokuvan tekijät ovat sanoneet tositapahtumien innoittaneen Finding Neverland -elokuvan tekemiseen. Barrie vietti paljon Llewelyn Daviesin perheen poikien kanssa ja sai heiltä inspiraation Peter Panin kirjoittamiseen ja ensi-iltaan 1904. Todellisuudessa perheen surullinen kohtalo seurasi vasta myöhemmin. Isä Arthur menehtyi syöpään 1907. Hänestä ja Barriesta tuli hyvin läheiset loppuaikoina, jolloin Barrie vietti päivittäin aikaa Arthurin luona. Pian sairastui syöpään myös poikien äiti Sylvia. Hän salasi vakavan sairautensa pojiltaan. Sylvian kuoleman jälkeen 1910 tuli J.M. Barriesta viiden 7-17 vuoden ikäisten poikien (George, Jack, Peter, Michael ja Nico) huoltaja.

VIHJEITÄ ELOKUVAN KÄSITTELYYN**Ennen elokuvan katselua****1. Miten tarinat syntyvät?**

- a. Keskustelkaa pareittain tai pienryhmissä millaisista aiheista olette kirjoittaneet tarinoita. Miten aiheet ovat syntyneet tai jos aihe on valmiiksi annettu niin miten olette kehitelleet tarinaa aiheen ympärille?
- b. Millainen kirjoittaja olet? Käytätkö useimmiten mielikuvitusta, omia kokemuksia vai toisia tarinoita oman tekstin kirjoittamisen lähtökohtana?

Mielikuvitusta käytetään erityisesti satujen ja fantasiakertomuksien kirjoittamiseen. Se tarjoaa mahdollisuuden luoda ja tutustua uusiin maailmoihin sekä hahmoihin. Omat kokemukset tai jonkun asian tunteminen läpikotaisin tekevät kertomuksista puolestaan todentuntuja ja tarjoavat lukijalle samaistumisen kohteita. Viittaus toisiin tarinoin eli intertekstuaalisuuden käyttäminen kirjoittamisessa luo tarinoin uudenlaista syvyyttä ja merkitystä, mitä aikaisempien kertomusten ymmärtäminen voi antaa.

2. Kuka on Peter Pan?

Kerätkää ylös tietoja mitä muistatte tai tiedätte henkilöstä nimeltä Peter Pan. Millainen perhe hänellä on? Ketkä ovat hänen ystäviä tai vihollisia? Mikä tekee hänestä fantasiahahmon?

Peter Pan elää ilman aikuisten sääntöjä. Hänellä on karkaileva varjokuva ja hän osaa lentää iloisten ajatusten voimin. Hänen ystäviään ovat Helinä-keiju, Kadonneet pojat ja Darlingin perheen lapset. Hänen vihollisiaan ovat merirosvot ja Kapteeni Koukku.

Elokuvan katsomisen jälkeen**3. Tarinan lähteillä**

- a. J.M. Barrien tavasta kirjoittaa elokuvassa. Pohtikaa ensin pareittain ja keskustelkaa sitten yhdessä.
- Miten ja missä hän kirjoitti? Mistä hän sai ideoita kirjoittamiseen?
  - Millä tavoin J.M. Barrie käytti mielikuvitustaan?
  - Mitkä asiat vaikuttivat Peter Panin hahmon ja Mikä-Mikä-Maan syntyyn?

- Mikä on Peter Panin teema eli mitä J.M. Barrie halusi mielestänne sanoa näytelmällään?

b. Keskustelkaa elokuvasta Finding Neverland – Tarinan lähteillä. Pohtikaa ensin pareittain ja keskustelkaa sitten yhdessä.

- Millaisia ongelmia tai vaikeuksia elokuvan henkilöillä oli?
- Mitä elokuvat henkilöt oppivat? Millaisia ratkaisuja heidän täytyi tehdä?
- Mikä elokuvassa oli mielestäsi tärkeää eli mikä on elokuvan teema? Miten sanoisit kahdella tai kolmella sanalla, mistä elokuvassa on kyse. Mitkä olisivat nuo sanat?

4. Kirjailijan työstä

Tutkikaa Suomen nuorisokirjailijoiden sivuja internetissä www.nuorisokirjailijat.fi.

Valitkaa pareittain joku kotimainen nuorisokirjailija, kuitenkin niin ettei useilla pareilla olisi samaa. Tai vastaavasti voitte tutustua mahdollisimman monen nuorisokirjailijan sivuihin.

- a. Etsikää tietoja ja kirjoittakaa ne muistiin.
- Mitä kirjailija kertoo omasta kirjoittamisestaan tai tavasta työskennellä?
  - Mistä ja miten kirjailija kertoo löytävänsä kirjoittamisen aiheita?
  - Millaisia asioita kirjailija harrastaa työnsä ohessa?

b. Valitkaa pienryhmittäin yksi nuorisokirjailija ja tutustukaa hänen teoksiinsa. Keskustelkaa mitkä edellä tutkimanne asiat ovat voineet vaikuttaa kirjojen aiheiden syntyyn. Mitä aiheet voisivat olla omakohtaisia kokemuksia tai havaintoja ja mitkä mielikuvituksen luomaa.

c. Kirjoittakaa tarkastelun kohteena olevalle kirjailijalle sähköpostia tai kirje, jossa voitte kysyä kirjailijalta itseltään hänen kirjoittamisestaan ja aiheistaan. Jos kirjailijan sivuilta ei selviä, niin kysykää mikä sai kirjailijan ryhtymään kirjailijaksi ja milloin tämä tapahtui? Millaisia ohjeita kirjailija antaisi aloittelevalle kirjoittajalle? Voitte antaa huolellisesti mietittyä palautetta kirjoista sekä

kertoa millaisia ajatuksia kirjailijan aiheet ovat teissä herättäneet.

d. Kertokaa luokassa tutkimastanne nuorisokirjailijasta. Kertokaa millaisia huomioita olette tehneet kirjailijan aiheista tai tavasta työskennellä. Mitä saitte selville kirjeenvaihdon avulla? Lopuksi kirjatkaa luokan seinälle yhteisiä huomioita oman kirjoittamisenne avuksi.

5. Teatterin tekeminen

a. Tekstistä näyttämölle

Kirjoittakaa omia lyhyitä näytelmätekstejä tai lukekaa valmiita näytelmätekstejä.

Valmistakaa näytelmä esitykseksi asti tai tehkää ryhmissä suunnitelmat piirtäen ja kirjoittaen tekstin muuttamisesta näyttämölle esitykseksi (henkilöt, kohtaukset, lavastus, puvustus, musiikki, ym.). Tehkää lavasteita ja muuta tarpeista kuvataiteen ja käsityön tunteilla.

b. Ensi-ilta

Ensi-ilta tarkoittaa taiteen (teatteri, elokuva, kuvataide, musiikki) esittämistä yleisölle ensimmäistä kertaa. Ensi-iltaan liittyy aina jännitystä ja suurta juhlaa. Tekijällä itsellään jännitystä minkälaisen vastaanoton ja palautteen hän saa yleisöltä ja kriitikoilta. Yleisöön kohdistuu odotusta ja vahvoja tunteita sitä kohtaan mitä taiteilija on tällä kertaa valmistanut heille.

Valmistakaa oma ensi-ilta. Tehkää kutsut, suunnitelkaa ohjelma ja varatkaa jotain tarjoiltavaa ensi-ilta vieraita varten. Sopikaa kuka ottaa vieraat vastaan ja ketkä toimivat kriitikkoina kirjoittaen esityksestä ja tilaisuudesta jälkikäteen.

6. Kuoleman kohtaaminen elokuvassa

Elokuvassa poikien isä on menehtynyt aikaisemmin ja perhe elää äidin ja isoäidin pyörittäessä arkea neljän vilkkaan pojan kanssa. Myös Sylvia-äiti on sairastanut pitkään, mutta haluaa salata sairautensa kaikilta suojellakseen näin poikiaan suuremmalta surulta ja huolelta.

a. Miten herra Llewelyn Daviesin kuolema näkyy elokuvan henkilöissä?

Pojista erityisesti Peter suree edelleen isäänsä ja vetäytyy pois toisten leikeistä. Sylvia-äiti on

huolissaan Peteristä ja on mielissään kun Barrie saa pojat leikkimään taas lasten tavoin. Isoäiti du Maurier on huolissaan lähinnä perheen taloudellisesta selviämisestä, Sylvian jaksamisesta sekä maineesta leskenä. J.M. Barrie tuntee sympatiaa ja vilpittönty ihastusta isättömiä, mutta eloisia poikia sekä heidän kaunista äitiään kohtaan. Hän on valmis auttamaan, olemaan ystävä sekä antamaan taloudellista tukea perheelle.

b. Miten elokuvan eri henkilöt kokevat äidin sairastamisen?

Barrien halu auttaa jatkuu ja huomio kohdistuu enemmän poikien ohjaamiseen, oma vaimo kokee jäävänsä toiseksi, George vanhimpana joutuu ottamaan aikuisempaa roolia suhteessa äitiin ja erityisesti isoäitiin. Peter herkkänä reagoi voimakkaimmin: "Olen kyllästynyt aikuisten valheisiin. Isä lupasi viedä meidät kalaan. Odotin sitä retkeä vielä isän kuoleman jälkeenkin." Isoäiti entistä suojelevampi, murtuu kuoleman myötä ymmärtäväksi.

Mitä ajattelette siitä, että äiti salasi pojiltaan sairautensa vakavuuden? Toimiko hän mielestänne oikein? Mihin äiti pyrki salaamalla sairautensa? Tulisiko lasten tietää vanhempiensa vakavista sairauksista? Pystyvätkö vanhemmat teeskentelemään lapsille, että kaikki on hyvin vaikka ei olisikaan? Entä lapset vanhemmille? Keskustelkaa totuuden puhumisen merkityksestä ja lupausten pitämisestä osana surun ja menetyksen kohtaamista.

c. Millä tavoin äidin kuolema kuvattiin elokuvassa?

Äiti pääsi taianomaiseen Neverlandiin, Mikä-Mikä-Maahan.

Mitä asioita kuolema muuttaa elokuvan henkilöissä?

Barrien ja isoäidin yhteishuoltajuus, Peterin ja Barrien suru yhdistää...

7. Surun käsitteleminen ja muistojen tärkeys

- a. Pelastakaa Lapset ry tuo lasten surutyön kohtaamiseen mm. seuraavia ajatuksia:
- Lapselle annettava aikaa. On huomioitava lapsen mahdolliset aikaisemmat kokemukset surusta ja erilleen joutumisesta.
  - Lapset surevat eri tavoin eri ikäisinä ja suhtautumiseen vaikuttavat erilainen persoonallisuus, rohkeus ja elämäkokemus.
  - Lapsi ilmaisee ahdistuksensa niille, joille se on mahdollista ilmaista ja silloin kun siihen annetaan mahdollisuus, kun he kokevat että heidät hyväksytään.
  - Älä jätä lasta yksin, vaan kuuntele ja ole lapsen kanssa. Tärkeintä on olla läsnä ja ottaa vastaan lapsen viestit ja vasta yksinkertaisesti ja käsitettävästi. Aina ei ole vastauksia kaikkiin lapsen kysymyksiin, mutta lapset ja aikuiset voivat pohtia niitä yhdessä ja löytää yhdessä vastauksia.
  - Auta lasta ilmaisemaan kokemaansa: piirtäminen, kirjoittaminen ja puhuminen auttavat. Aikaisemmat pelot voivat ilmaantua esiin tässä yhteydessä ja tunnetilat voivat olla hyvin vahvoja. Kaikki tämä tarvitsee käsitelyaikaa. Arkeen ja arkisiin rutiineihin pitäisi päästä palaamaan niin pian kuin mahdollista.
  - Lisää aiheesta www.pelastakaalapset.fi

- b. Asettakaa luokan eteen neljä tuolia. Tuoleille laitetaan isot nimilaput: J.M. Barrie, Sylvia, Peter, isoäiti Rouva du Maurier. Jokainen heistä suree omalla tavallaan. Oppilaat voivat vuorollaan asettua jonkun tuolin taakse ”kyseisen henkilön” rooliin puhumaan tämän ajatuksia ääneen: Millaisia huolia ja ajatuksia sairaus ja kuolema saa aikaan? Mistä henkilöt voivat saada lohtua suruunsa? Lopuksi oppilaat voivat käydä vuorollaan tuolien edessä omana itsenään lohduttamassa tai kertomassa millaisia ajatuksia suru on heissä herättänyt. Pohtikaa mitä Barrie tarkoitti sanomalla: ”Uskomisen muuttaa asioita.”

- c. Peter suri pitkään isäänsä ja osoitti äidin kuoleman jälkeen avoimesti kaipaavansa äitiään. Muistelkaa J.M. Barrien ja Peterin keskustelua elokuvan lopussa. Kuinka Peter saattoi tavata uudelleen äitinsä? ”Voit käydä hänen luonaan aina mielikuvituksessasi jos vain uskot.”

Eläydy Peterin rooliin ja kirjoita hänen päiväkirjaansa. Kirjoita millaisena hän muistaa äitinsä? Millaisia onnellisia muistoja hänellä on ajasta äitinsä kanssa?

- d. Pohtikaa millaisia asioita ihminen muistaa? Mikä merkitys muistoilla on ihmiselle? Keskustelkaa miten muistot voivat auttaa surutyössä. Mitä sinä muistat edesmenneistä isovanhemmistasi tai muista läheisistä ihmisistä? Anna muiston koskettaa sinua. Kirjoita jollekin heistä kirje tai kertomus siitä millaisena sinä muistat hänet.

8. Työskentelyä Peter Pan -elokuvan kanssa

Suomessa vuonna 2004 ensi-iltansa saanut viimeisin Peter Pan -elokuva toi esille hieman erilaisen Peter Panin kuin aikaisemmin on totuttu näkemään. Satukerronnastaan huolimatta tämän elokuvaversioon paras anti on murrosikäisille; kuvaus aikuiseksi kasvamisen vaikeudesta ja sen herättämistä ristiriitaisista tunteista.

Tutustukaa elokuvan lisäksi sekä oman kirjoittamisen tueksi Koulukinon Peter Pan -oppimateriaaliin, joka sisältää tehtäviä mm. satuklassikoista, Peter Panista, satuhahmojen tarkastelusta, aikuiseksi kasvamisesta sekä kuvataide- ja ilmaisukasvatustehtäviä liittyen aiheeseen.

Oppimateriaalin on laatinut
luokanopettaja Annika Henriksson.

Oppimateriaalin on tuottanut
Anna-Liisa Puura-Castrén
Koulukinosta.